

Nik Trontelj

Periodična publikacija *Nova Slovenka*

Nova Slovenka je bil list za slovenska begunska dekleta, ki ga je med letoma 1945 in 1947 izdajal dekliški krožek v Rimu. Uredništvo je vodila Ivanka Velikonja na ulici Via dei Colli 10. Glasilo se je ukvarjalo s temami, ki so zadevale verska, socialna in politična vprašanja ter življenja slovenskih deklet v begunstvu. Med značilne vsebine lista sodijo poročila iz begunskih taborišč, razmisleki o slovenskem narodnem vprašanju, narodni in verski pripadnosti, krščanskih praznikih, vlogi žensk v sodobnem svetu in njihovem političnem izražanju ipd.

Nova Slovenka ponuja vpogled v miselnost in položaj slovenskih begunskih žena neposredno po drugi svetovni vojni. Gre za publikacijo, ki so jo v največji meri ustvarjale in brale ženske – izjema so le objavljeni odlomki papeževih govorov, trije prispevki dr. Ignacija Lenčka, eden Franca Germovnika in kak odlomek iz poezije ali splošne literature; verjetno je nekaj zapisov tudi izpod peresa Ladislava Lenčka. Posebej pomembno je, da revija žensk ne vidi samo kot svojih naslovnice in bralk, ampak kot nosilke verske, družinske, vzgojne in narodne obnove. Od tod tudi naslov lista *Nova Slovenka*. »Nova« Slovenka označuje slovensko ženo, ki jo zgodovinske okoliščine kličejo k sodelovanju pri verski, moralni in narodni prenovi.

Begunstvo zanje ni bila le nesreča, ki bi jo pasivno prenašale in opazovale, temveč posebno zgodovinsko poslanstvo in čas priprave na prihodnost. Svojo idejo so gradile na naslednjih temeljih: verska identiteta, poslanstvo ženske, begunstvo kot poslanstvo.

Pripadnost katolištvu je zanje pomenilo tudi pripadnost narodu, saj religioznosti ne razumejo le kot osebne vere, ampak predvsem kot način družbenega življenja. Vera in narodnost sta tesno povezani, saj je vera v Boga povezana z dejavnim življenjem v narodni skupnosti, ki jo je Bog ustvaril kot danost in obliko človeškega življenja. V tem je mogoče prepoznati nadaljevanje tradicionalne misli slovenskega katolištva, ki jo je že od konca 19. stoletja predstavljal in zagovarjal dr. Anton Mahnič ter nato tudi Janez Evangelist Krek idr.

Ženska je v listu predstavljena kot nosilka narodne obnove. Slovenski narod je bil po drugi svetovni vojni ranjen in usodno razdeljen, zato je potreboval notranjo obnovo. Pri tem so bila po mnenju *Nove Slovenke* »med prvimi poklicana« dekleta in žene, ki bodo postale matere in

vzgojiteljice novega rodu. Ženska je tista, ki kot posrednica življenja gradi most med sedanjostjo in prihodnostjo naroda, zato je potrebna njena vzgoja v trdni katoliški in narodni pripadnosti.

Kako so slovenske begunke razumele svoj položaj kot poslanstvo? Svojo usodo so primerjale s pregonom svete Družine. Bile so nedolžne žrtve, pregnane v svet, vendar s poklicanostjo pričevanja za resnico in žrtvovanja za preživetje celotnega naroda. Razvidno je, da so svoj navdih črpale v verskem izročilu. Trenutno trpljenje ni samo naključna usoda, temveč ovrednotena žrtev in poslanstvo. Zato revija dekleta spodbuja, naj v begunstvu ne »gnijejo« (dobesedno uporabljeni izraz), ampak živijo in delajo za narod in vero.

List je izhajal le v obliki tipkopisa v nekaj izvodih. V sistemu Cobiss ni vpisan. Gradivo je na krhkem papirju, zato je digitalizacija *Nove Slovenke* smiselna tudi s stališča materialnega varstva arhivskega gradiva.